

Hänvisning
Er begäran daterad 15.9.2023

Kommunikationsministeriet
Utlåtande ges vi utlåtandetjänsten utlåtande.fi

Kontaktperson
Byråchef Roselius Elin

Ärende

Utlåtande avseende bedömningsprogram för riksomfattande trafiksystemplan

Begäran om utlåtande

Kommunikationsministeriet har bett Ålands landskapsregering om ett utlåtande avseende bedömningsprogram för riksomfattande trafiksystemplan, daterat 15.9.2023. Utlåtandet ska vara inlämnat senast den 15.10.2023.

Behörighetsfördelning

Enligt 18 § 21 punkten Självstyrelselagen (1991:71) för Åland hör vägar och kanaler, vägtrafik, spårbunden trafik, båttrafik samt farleder för den lokala sjötrafiken till landskapets lagstiftningsbehörighet. Enligt 27 § 13 och 14 punkten i samma lag hör handelssjöfart samt farleder för handelssjöfarten och luftfart till rikets lagstiftningsbehörighet.

Bakgrund

Den riksomfattande trafiksystemplanen (Trafik 12-planen) är en strategisk plan för utveckling av trafiksystemet i Finland. Beredningen av planen grundar sig på lagen om trafiksystem och landsvägar (503/2005). Kommunikationsministeriet bereder den riksomfattande trafiksystemplanen i samarbete med de ministerier, myndigheter och andra aktörer som är centrala med avseende på planen. Den riksomfattande trafiksystemplanen uppdateras i början av regeringsperioden.

Planen innehåller en beskrivning av nuläget i trafiksystemet och förändringar i verksamhetsmiljön, en vision för utvecklingen av trafiksystemet fram till 2050, målen för planen samt ett åtgärdsprogram för att uppnå målen. Planen innehåller också ett statligt finansieringsprogram och en konsekvensbedömning.

Konsekvensbedömningen är en viktig del av beredningen av den riksomfattande trafiksystemplanen. Det är fråga om en förhandsbedömning, där man tar fram information om de sannolika ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenserna av planen. Med hjälp av konsekvensbedömningen lyfter man fram konsekvenserna av åtgärderna i planen och gör planeringslösningarna mer transparenta. Av den

riksomfattande trafiksystemplanen görs en miljökonsekvensbedömning enligt lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (200/2005).

I det aktuella bedömningsprogrammet, som detta utlåtande avser, beskrivs utgångspunkterna för planeringen, beredningsprocessen, sätten för interaktion med olika aktörer och de konsekvenser som bedöms. Programmet för konsekvensbedömning finns till påseende hösten 2023, då medborgare, myndigheter och intressentgrupper kan framföra sina synpunkter inför beredningen av planen.

Konsekvensbedömningen mål

Den riksomfattande trafiksystemplanen 2021–2032 är en strategisk plan för utveckling av trafiksystemet. En central del av verkställandet av planen är det investeringsprogram som Trafikledsverket ansvarar för och som uppdateras regelbundet. Ålands landskapsregering har lämnat utlåtande på det senare 2.5.2022 i ärende ÅLR 2022/2634.

Konsekvensbedömningens mål är att främja informationsbaserad planering och informationsbaserat beslutsfattande. Konsekvensbedömningen lyfter fram de potentiella direkta och indirekta konsekvenserna av planen. Konsekvenser som bedöms är tillgängligheten och för resors och transporters servicenivå (1), ekonomisk hållbarhet (2), ekologisk hållbarhet (3), social hållbarhet (4) och trafiksystemets säkerhet (5).

Bedömningsgrunder som särskilt berör Åland

I bedömningen av tillgängligheten samt servicenivån för resor och transporter (1) granskas de trafikmässiga konsekvenserna med beaktande av bl.a. Finlands internationella tillgänglighet och tillgängligheten mellan olika delar av landet. Som en del av tillgänglighetskonsekvenserna beaktas de konsekvenser som är centrala med tanke på försörjningsberedskapen.

Av bedömningsprogrammet framgår att Finlands internationella tillgänglighet är beroende av följande faktorer: smidigheten och störningsfriheten i trafiken på internationella rutter (t.ex. TEN-T-nätet, fartygsförbindelser, utbudet av flygtrafikförbindelser), verksamhetsförutsättningarna för handelssjöfarten (t.ex. fördjupning av farleder, styrning av sjötrafiken, isbrytning och lotsverksamhet), flygplatsernas funktion och tillgänglighet med olika färd sätt samt förbindelserna för person- och godstrafik vid knutpunkterna för internationell trafik och deras servicenivå samt resekedjor mellan knutpunkterna.

I beredningen av den riksomfattande trafiksystemplanen beaktas förpliktelser som fastställts på internationellt plan, inom Europeiska unionen eller på nationellt plan, som har betydelse för planen och som styr utvecklingen av trafiksystemet.

Ställningstagande

Landskapsregeringen uppskattar möjligheten att lämna utlåtande avseende Bedömningsprogram för riksomfattande trafiksystemplan. Landskapsregeringen konstaterar att programmet innehåller bedömningsgrunder som Åland omfattas av. Dessa bedömningsgrunder rör huvudsakligen Finlands internationella tillgänglighet och förpliktelser som fastställt på ett internationellt plan inom EU. Landskapsregeringen påminner om att Eckerö hamn och Mariehamns hamn samt Mariehamns flygplats ingår i TEN-T nätets övergripande nät. Landskapsregeringen emotser utvecklingsplaner som tar i beaktande dessa knutpunkter.

Landskapsregeringen har inga övriga synpunkter till bedömningsprogrammet.

Minister

Christian Wikström

Byråchef

Elin Roselius

